

(AN ISO 21001:2018 CERTIFIED EDUCATIONAL INSTITUTION)

Sacred Heart School

AFFILIATED TO THE COUNCIL FOR INDIAN SCHOOL CERTIFICATE EXAMINATIONS, NEW DELHI

ELIXIR

The flow of magical
writings...

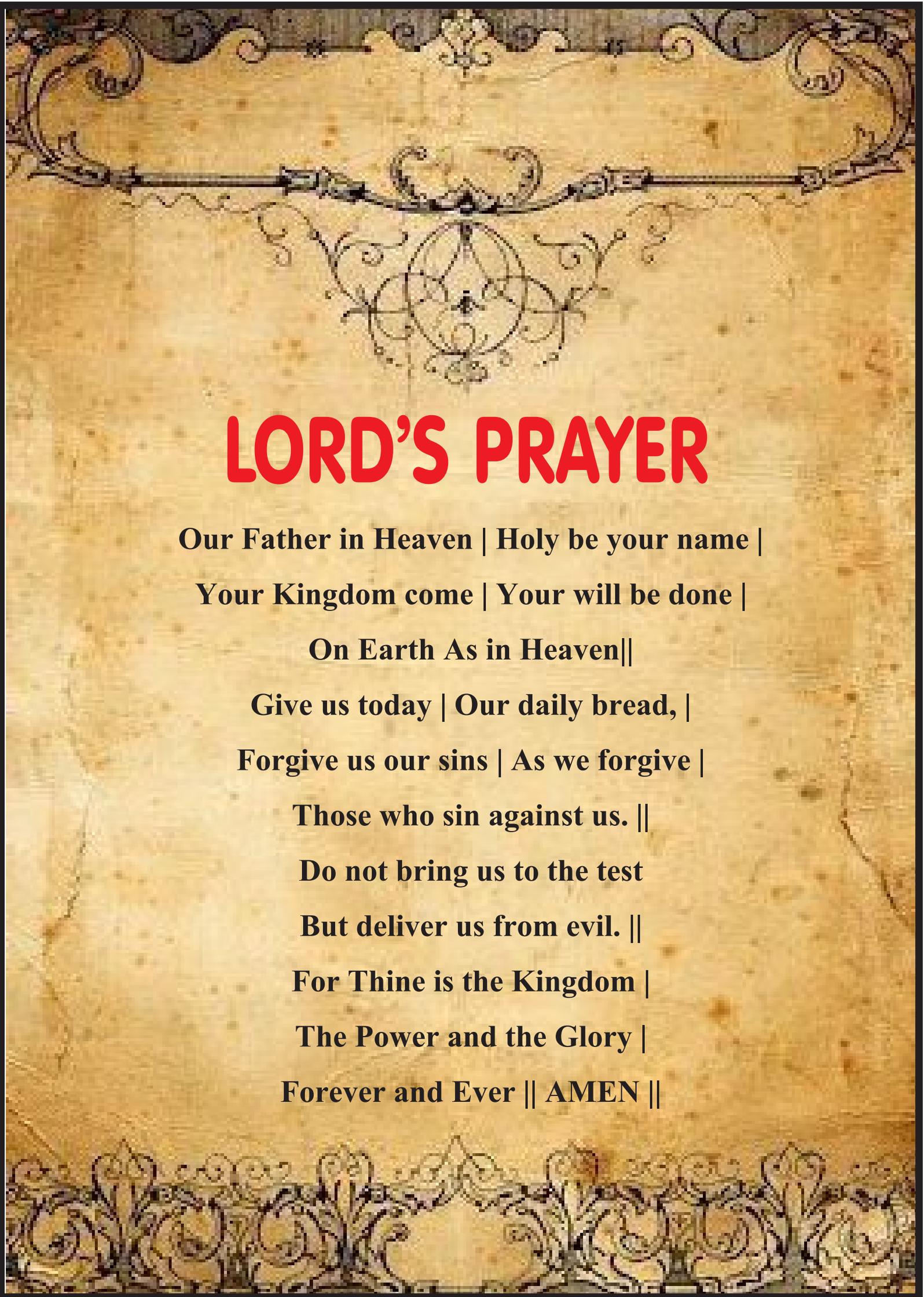
**OCTOBER
2023**

www.shsmoga.com

 Dosanj Road, Moga, Punjab, 142001

My child, follow your father's instruction, and never forsake your mother's teaching. They are ornaments like a graceful flower garland on your head and a pendant around your neck.

LORD'S PRAYER

Our Father in Heaven | Holy be your name |

Your Kingdom come | Your will be done |

On Earth As in Heaven||

Give us today | Our daily bread, |

Forgive us our sins | As we forgive |

Those who sin against us. ||

Do not bring us to the test

But deliver us from evil. ||

For Thine is the Kingdom |

The Power and the Glory |

Forever and Ever || AMEN ||

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief

Mrs. Vijaya Jebakumar
(Principal)

Managing Editors

Mr. Joji Joseph
HM (Junior Wing)

Mrs. Shanti Rajan
HM (Primary Wing)

In-House Editor

Mr. Harsha Kumar
(HOD Dept. of English)

Assistant Editors

Mr. Javid Ahmad Hajam
(Dept. of English- Senior Wing)

Mr. Avtar Singh
(Dept. of Punjabi- Senior Wing)

Ms. Devindra Kapoor
(Dept. of Hindi- Junior Wing)

Mr. Vibin Vijayakumar
(Dept. of English- Junior Wing)

Mr. Yari Christin
(Dept. of English- Primary Wing)

Ms. Ravita Sharma
(Dept. of English- Primary Wing)

Ms. Amritpal Kaur
(Dept. of Punjabi- Primary Wing)

Ms. Sherry
(Dept. of Punjabi- Primary Wing)

Ms. Aarti
(Dept. of Hindi- Primary Wing)

Ms. Anuradha
(Dept. of Hindi- Primary Wing)

STUDENTS COUNCIL (SESSION: 2023-24)

Head Boy

Sanbir Singh Kandiarra
Class/Section- XII-SM

Head Girl

Divya Bajaj
Class/Section- XII-COM1

Sports Captain

Aastha Dhaliwal
Class/Section- XII-COM1

Sports Vice Captain

Gurpinder Singh
Class/Section- XII-COM2

Cultural Secretary

Abhayjit Singh Virk
Class/Section- XII-SM

Cultural Secretary

Vanshika Goyal
Class/Section- XII-SM

Social Responsibility Secretary

Simranpreet Kaur
Class/Section- XII-M

Club Coordinators

Punjabi Club

Harjeevan Singh
Class/Section- XII-C3

Swachhata Club

Inayatpreet Kaur Sran
Class/Section- XII-SM

Science Club

Kanika Dhingra
Class/Section- XII-SM

Eco. Club

Karamjeet Kaur
Class/Section- XII-SM

Mathematics Club

Sonampreet Kaur
Class/Section- XII-NM

English Club

Avneet Kaur Gill
Class/Section- XII-C1

Social Media Secretary

Gurnoor Singh Toor
Class/Section- XII-C1

S.S.T. Club

Furmaandeep Kaur Saini
Class/Section- XII-NM

Commerce Club

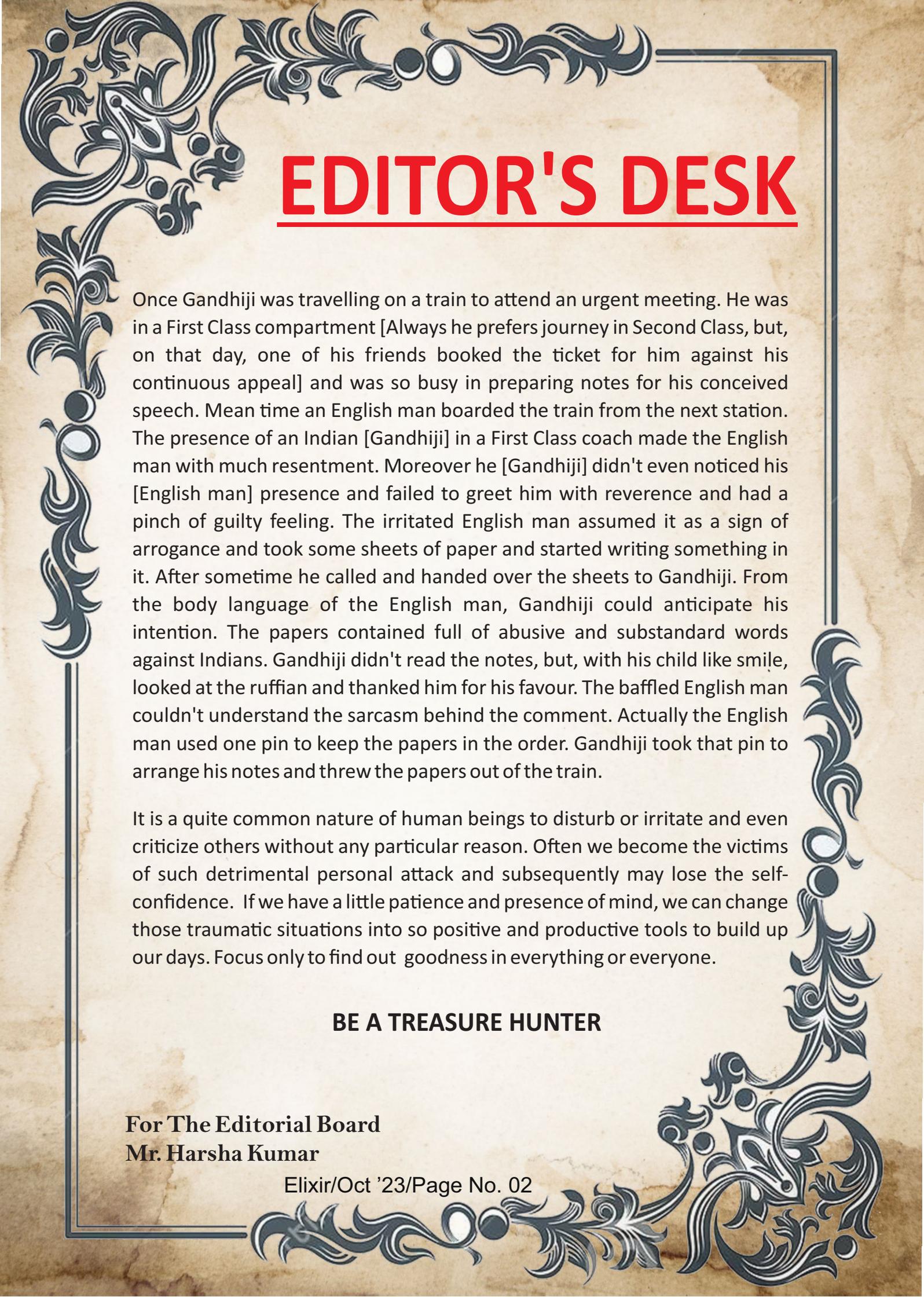

Amritpreet Kaur Chauhan
Class/Section- XII-C1

Psychology Club

Shubreet Kaur
Class/Section- XII-SM

A decorative border with intricate floral and scrollwork patterns in a dark blue-grey color, framing the page on the left, top, and bottom edges.

EDITOR'S DESK

Once Gandhiji was travelling on a train to attend an urgent meeting. He was in a First Class compartment [Always he prefers journey in Second Class, but, on that day, one of his friends booked the ticket for him against his continuous appeal] and was so busy in preparing notes for his conceived speech. Mean time an English man boarded the train from the next station. The presence of an Indian [Gandhiji] in a First Class coach made the English man with much resentment. Moreover he [Gandhiji] didn't even noticed his [English man] presence and failed to greet him with reverence and had a pinch of guilty feeling. The irritated English man assumed it as a sign of arrogance and took some sheets of paper and started writing something in it. After sometime he called and handed over the sheets to Gandhiji. From the body language of the English man, Gandhiji could anticipate his intention. The papers contained full of abusive and substandard words against Indians. Gandhiji didn't read the notes, but, with his child like smile, looked at the ruffian and thanked him for his favour. The baffled English man couldn't understand the sarcasm behind the comment. Actually the English man used one pin to keep the papers in the order. Gandhiji took that pin to arrange his notes and threw the papers out of the train.

It is a quite common nature of human beings to disturb or irritate and even criticize others without any particular reason. Often we become the victims of such detrimental personal attack and subsequently may lose the self-confidence. If we have a little patience and presence of mind, we can change those traumatic situations into so positive and productive tools to build up our days. Focus only to find out goodness in everything or everyone.

BE A TREASURE HUNTER

**For The Editorial Board
Mr. Harsha Kumar**

Elixir/Oct '23/Page No. 02

World Smile Day

World Smile Day is observed on the first Friday of October every year.

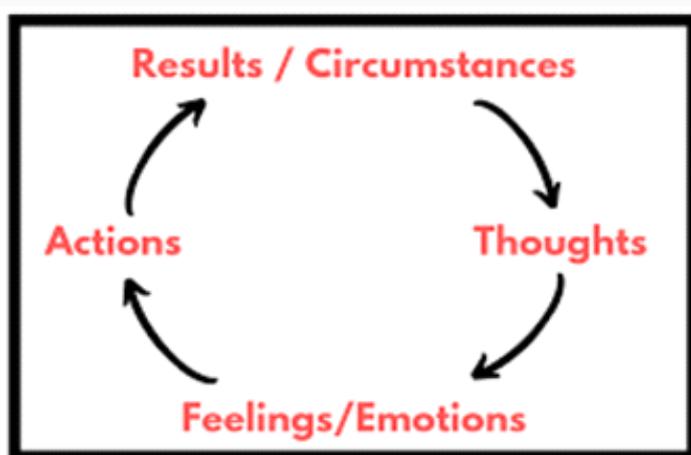
A commercial artist named Harvey Ball from Worcester, Massachusetts in the United States was the first to create the smiley face in 1963. The image created by Ball went on to become a symbol of goodwill. However, Ball felt that the real essence and purpose of the symbol was lost because of over-commercialisation. Therefore, he decided to make it immortal by reserving a day to do an act of kindness and making someone smile. Thus, World Smile Day came into being in 1999. He declared that the first Friday of every October would be dedicated to spreading this humanitarian gesture. Since then, people have been creating awareness about this act of generosity and humanity on this day annually.

Mr. Naresh Kumar
(HOD Dept. Mathematics)

Importance of Morning Assembly

The role of the Morning Assembly in a school is an integral part of holistic education in a student's life. It builds character, instills values, and inculcates discipline in students. Praying to God in a group creates a synergistic effect, resulting in a high vibration of positive energy. Starting the day with a positive thought rejuvenates our energy to face any type of challenges in life. It gives us a sense of unity when we sing the National Anthem together. The purpose of giving positive thoughts (Thoughts for the Day) to create emotions and feelings that result in actions. When we perform actions (karma), they bring us results. Therefore, we should embrace the value of each and every thought regularly and keep feeding our minds with positive thoughts, which result in positive actions and positive results.

Mr. Rajiv Jain
(HOD Dept. of Chemistry)

HAPPINESS

According to Wikipedia: "**Happiness** is a positive and pleasant [emotion](#), ranging from [contentment](#) to intense [joy](#)." Its really very difficult to express meaning of happiness in words. The emotions associated with happiness cannot be explained.

Happiness for a child is when he/she meets his/her mother after few hours. Happiness for a pet dog is when it meet its owner comes back home.

Happiness for a grandparent is when he/she saw the Grandchild growing with the time in front of his/her eyes. Happiness for an athlete is when he/she wins the competition. So, for different people the happiness is different.

Happiness is a "state of mind" If you find good/ something interesting in what you are doing, definitely you will be happy. The most important thing is not to get your mind/ brain irritated from the work/ conditions you are, then definitely as time passes you will find yourself in the state of happiness and enjoy your work.

Till the day you find any circumstances draining your brain/ mind, you cannot be happy. Don't let any such condition arises in your life. Always have a positive mindset then you will find an unseen energy filled in your mind that will drag you in a mood of pleasure.

Life is a very long journey if you keep your concentration on the short-comings and unhappy events in your life your journey will be spoiled. And when you learn to enjoy any condition in which you are, you will find that time is passing at the speed of light.

So, we should focus our energy on the positive aspect of life and ignore or not give importance to the diverse conditions in the life. Change your "MIND SET" to positive aspects rather than negative thoughts.

At the end, I reiterate happiness is only possible with a positive mindset.

Ms. Deepika Kakkar
(Dept. of Chemistry)

IMPEDIMENTS TO SUCCESS

Who does not want to be successful? We thrive for excellence. We want to excel, want to grow we want to flourish in life.

But here is a thing how you deal with success determines whether you are blessed with success or cursed with success in order to ensure the longevity of success, it is so important for us to identify the factors which can hamper our self-growth and success. Being successful is very important, but how to make that success sustainable, that's real deal. In this content, three major enemies of success will be discussed.

The biggest enemy of success is comfort zone. It's when people feel comfortable with they are doing. It's rightly said, "Comfort zone is a good place to be, but nothing ever grows there."

Sometimes majority of us find reasons not to change, proving that change is not always negative. Sometimes it is very positive, but we're scared of change, so we stick around in our comfort zones but here is the thing, remind yourself in that moment that your real life begins at the end of your comfort zone. So please do not let comfort zone hamper your growth and your success.

The second biggest enemy of success is learned helplessness, when people tend to believe that they cannot do anything, that they're not good enough that they're not worthy of becoming successful. Don't ever do that, because your words become your reality. This He learned helplessness comes with the fear of failure. We don't want to fail so we don't try. And we say that you know what, we are OK where we are, and where we're not willing to do anything because we feel helpless. In that remind yourself that failure never comes alone. It comes with a gift and that gift is called a lesson

Third biggest in enemy of success is lack of consistency. Consistent success requires persistence. Even your biggest enemy is not scared of your success, your enemy is scared of your consistency, so be consistent.

Be consistent in your intentions, be consistent in your hard work, because harder you work the luckier you get. Anything worthwhile can never be achieved easily because if it comes easy, it will go easy. So if you truly want to ensure that success that you have is consistent you got to be persistent.

**Mr. Karandeep Singh
(Dept. of Mathematics)**

WARS YOU FOUGHT!

Your hard work and wars will pay off!

All the things you thought,

Wars fought

Leave a scar

Victory is never too far

But there is a part residing in you

Handling the cold war

There's always a way

Past the hay,

Hey! Give your best

Forget the rest

Finding insecurities in thyself?

Nah

Hide them under the shelf

Let your heart know

There is always available help

Get over

You'll have the power

For healing it'd be a shower,

Live with grace

For every conqueror, war is just a phase!

Yachna
(IX-Topaz)

MY DREAM

Dreams are the feelings which arise in our mind during day time or at night time when we are sleeping. Sometimes, dreams motivate to do something also to fulfill or achieve our goal. Dreams are also the feelings which help us to achieve our goal or to become a successful person in life.

One day I was playing in my garden. I saw one doctor who was giving free treatment to those who are needy. He helped many children those who were suffering from fever, cough, and cannot afford expensive. When he came towards me to check whether I was well or not, I immediately asked his name. He was Mr. Amir. He had opened a free treatment camp for needy people. So, I got an inspiration from him that everyone earns for himself. Nobody thinks about those who are needy, who are really in need of money. So if I will start thinking about them, I can be the happiest person by their blessing of giving free treatment as a doctor.

Now always, I am searching some new ways, now study to become a doctor is always utilizing my time now in serving poor with my father. My dream is to become a very reputed doctor like my father, Dr. Amit sir, when I started my journey to become a doctor, I faced many difficulties in the beginning, but as time passed I was habitual of studying 8 hours a day. In the morning, I used to go to school, and on some days when I come home in the afternoon, I ate something and start studying Biology and Physics. Biology is my favorite subject. Yesterday, when again I met with that doctor, I took some help from him that suggests some ways by which we can make our dream come true. He told me that first you should leave social networking sites. You should focus on your studies, and you should play and work in your daily routine. Think positive; this will definitely help you in the future.

Now, always in my vacations, I used to visit some new camps in hospitals and slum areas to help poor people. In hospitals, whenever I see people sitting on the ground and waiting for their patient to be cured, I and my father provide some rooms and bed to them. And a doctor's job, which is meant to cure one's disease. A doctor is same like God who gives a new life to someone. So, we should always be independent and take our best decisions ourselves, so that we can make our dream come true one day. It does not matters whether your job is of helping on staying home only matters that is your focus on your work. And stay away from drugs.

**Harman Sood
(VII-Turquoise)**

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ

ਦੁਸਹਿਰਾ

"ਦੁਸਹਿਰਾ" ਬੁਰਾਈ ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ ਜੇ,
ਹਨੇਰੇ ਤੇ ਚਾਨਣ ਦੀ ਕਿਰਨ ਉਗੀ ਸੀ ਜੇ,
ਓਹੀ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਦਿਖੀ ਹੈ ਕਿ,
ਰਾਵਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਜਿੱਤ ਸੀ ਜੇ।

ਇਸ ਵਾਕਣ ਨੂੰ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ,
ਬੁਰਾਈ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਲਵਾਨ ਹੋਵੇ,
ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਘਰ-ਘਰ ਦਾ ਇਹ ਮਖੌਲ ਹੈ,
ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਓਡੋਂਦਾ ਮਖੌਲ ਹੈ,
ਕਿ ਵਾਕੇ ਹੀ ਅੱਜ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸਹਿਰਾ,
ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

"ਗਿੱਲ" ਹੈਰਾਨ ਹੈ! ਕੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਹਰਾ, ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ
ਜਤਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਕੀ ਵਾਕੇ ਹੀ ਅੱਜ! ਦੁਸਹਿਰਾ, ਦੁਸਹਿਰੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਜਿੰਦਗੀ

ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖੋ, ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ
ਹਰ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਹਰ ਸਵੇਰੇ ਨੂੰ, ਸੂਰਜ ਦੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਵੇਲੇ ਨੂੰ,
ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਰੰਗ ਵਰ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਸ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਮਨ,

ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਤੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਨਮੋਹਕ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਕਰੋ,

ਹਰ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਗੀਤ ਨਾਲ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਖੇਡੇ ਭਰ ਕੇ ਮਸਤੀ ਦਾ ਰੰਗ ਚਾੜ੍ਹੋ,

ਹਰ ਲਮਹੇ ਨੂੰ ਜੀਓ ਤੇ ਮਾਣੋ, ਹੱਸਦੇ ਤੇ ਹਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ
(ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬੀ)

2020 ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜਨਮ

ਮੈਂ ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ, ਸੇਕਰਡ ਹਾਰਟ ਸਕੂਲ ਮੋਗਾ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ 2020 ਦੇ ਨਵ—ਜਨਮੇ ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਬੜਾ ਕੁੱਝ ਸਮੇਥੀ ਬੈਠਾ ਹੋਣਗੇ। ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਨਵੇਂ—ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਉਪਜਦੇ, ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਖਿਆਲ ਸੋਚਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਥਾਹ ਭੰਡਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਲਮ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਾਲ 2019—20 ਕੋਰੋਨਾ ਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੁਕ ਗਈ ਸੀ। ਸਭ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਹਲੇ ਤੇ ਕੈਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਖਾਣੇ, ਦਾਣੇ, ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਜਿਊਣ ਦਾ ਚੱਜ ਅਚਾਰ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਨਿੱਘੀ ਸਾਂਝ ਫੇਰ ਪਰਤ ਆਈ। ਪੈਸੇ ਨਾਲੋਂ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗਾ ਜਾਪਿਆ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵਾਪਿਸ ਆ ਜਾਣਾ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ, ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵਾਹ—ਵਾਹ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਸੋਨੇ ਰੰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਦਕਾ ਸੋਨੇ ਵਰਗੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਝੋਲੀ ਪੈ ਜਾਣਾ, ਸਾਡੇ ਕਵੀਆਂ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਫੇਰ ਤੋਂ ਮੇਲ ਲਈ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2020 ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ।

ਧੰਨਵਾਦ।

**ਅਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੌਰ
(ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬੀ)**

ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਫਿੱਕੀ ਪੈਂਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਿਰਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ,
ਮਨੁੱਖ ਤੇ ਕੀ ਕਹਿਰ ਢਹਿ ਰਿਹਾ,
ਆਪਣਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਭੁਲਾ ਕੇ,
ਗੈਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਪੈ ਰਿਹਾ,
ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਉਹਨਾਂ ਗੈਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ,
ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂ ਨਾ,
ਛੱਡਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ।

ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਜਿਹੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਸਾਡੀ,
ਪੱਛਮੀਆਂ ਨੇ ਗਵਾ ਦਿੱਤੀ,
ਸਲਵਾਰ ਸੂਟ ਛੱਡ ਕੁੜੀ,
ਜੀਨ ਪਾਉਣ ਲਾ ਦਿੱਤੀ,
ਪੱਗ ਨਾਲ ਹੈ ਸਰਦਾਰੀ ਆਪਣੀ,
ਸਮਝੇ ਨੈਜਵਾਨ ਕਿਉਂ ਨਾ,
ਛੱਡਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ।
ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਾਗ ਸਰੋਂ ਦਾ,
ਭੁੱਲ ਗਏ ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ,
ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਅਸੀਂ ਪੀਜੇ ਬਰਗਰ,
ਜੇ ਘਟਾਉਣ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਜੋਤੀ,
ਭੁੱਲ ਲੱਸੀ ਦੁੱਧ ਅਸੀਂ,
ਜਾ ਨਸ਼ਿਆ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਗਏ,
ਅਸੀਂ ਸੁਣਨ ਗਾਣੇ ਲੱਗੇ,
ਸਾਦਾ ਖਾਓ, ਸਾਦਾ ਪੀਓ,
ਜੇ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹੈ ਬਚਾਉਣਾ,
ਛੱਡਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ।
ਭੁੱਲੇ ਗਿੱਧੇ ਭੰਗੜੇ ਪਾਉਣੇ,

ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਸੁਣਾਉਣੇ,
ਭੁੱਲੇ ਉੱਚੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਗਾਉਣੇ।
ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਫਤਿਹ ਬੁਲਾਉਣੇ,
ਕਰਕੇ ਪਰਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ,
ਸਿੱਖੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣਾ,
ਛੱਡਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ।

ਰੋਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜਿਹੜੀ ਸੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਸਜੇਈ,
ਜੇ ਰੋਕੀ ਨਾ ਅੱਜ ਕਿਸੇ,
ਫਿਰ ਰੋਕ ਸਕੂ ਨਾ ਕੋਈ,
ਗਵਾਓ ਨਾ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਇੱਜਤ,
ਸਿੱਖੇ ਇਸਨੂੰ ਸਜਾਉਣਾ,
ਛੱਡਦੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਨੂੰ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ,
ਜੇ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਉਣਾ,

ਗੁਰਨੂਰ ਕੌਰ
(ਸੱਤਵੀ-ਕੁਆਰਟਜ਼)

ਲੋਕੀ ਕਿੱਥੇ ਜਰਦੇ ਨੇ

ਲੋਕੀ ਕਿੱਥੇ ਜਰਦੇ ਨੇ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸੜਦੇ ਨੇ
ਕੋਈ ਬਣਦਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਸਕਾ ਨੀ
ਬਸ ਮਤਲਬ ਲਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕੱਢ ਦੇ ਨੇ
ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਖੂਨ ਦੀ ਭੁੱਖੀ ਏ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਤਰੱਕੀ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ ਏ
ਕਲਯੁੱਗ ਦਾ ਦੌਰ ਹੁਣ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਏ
ਪਿਆਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢਲ ਰਿਹਾ ਏ
ਬੱਸ ਝੂਠ ਦੀ ਜੈਜੈ ਕਾਰ ਕਰਦੇ ਨੇ॥
ਸੱਚ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਪੜਦੇ ਨੇ॥
ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ॥
ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਕੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰਾ ਦਿੰਦੇ ਨੇ॥॥॥
ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਗੱਭਰੂ ਲਾਤੇ ਨੇ॥
ਹੀਰੇ ਪੁੱਤ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮਰਵਾਤੇ ਨੇ॥
ਲੋਕੀ ਕਿੱਥੇ ਜਰਦੇ ਨੇ॥
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਸੜਦੇ ਨੇ॥

ਹੀਵਨਜੋਤ ਕੌਰ
(ਦਸਵੀ ਜ਼ਿਰਕੋਨ)

ਇਮਤਿਹਾਨ

ਇਮਤਿਹਾਨ ਕੇਵਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਜਾਂਚ ਹੈ।
ਜਾਂਚ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਜਾਣਦੇ ਹੋ,
ਮਾਨਸਿਕ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਟੈਸਟ
ਜਾਂ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।
ਮੇਰੇ ਨੁਕਤੇ ਵਿਚਲਿਤ ਹੋਣਗੇ,
ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੰਕ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ,
ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਨਾ-ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵੋਗੇ,
ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੋਵੋਗਾ,
ਜੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ।
ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ,
ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੋਵੋਗਾ,
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਗੋਥਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਵੋਗੇ।
ਗਿੱਲ, ਸੱਚ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ,
ਮੇਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਨੇ,
ਉਹਨਾਂ ਲਈ, ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਕਰਦੇ ਨੇ,
ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਣਗੇ,
ਇਸ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲਈ ਪਛਤਾਉਣਗੇ,
ਅਤੇ ਉਹ ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ,
ਜੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਸ਼ਰੀਨ ਕੌਰ ਗਿੱਲ
(ਦਸਵੀ ਜ਼ਿਰਕੋਨ)

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ

ਜਾਣ ਪਛਾਣ

ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਊਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਕਿਵੇਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਹੈ। ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਚੰਦਰਮਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਧਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸੂਰਜ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਾਰੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰੁੱਖ ਅਤੇ ਪੌਦੇ ਸਾਨੂੰ ਫਲ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿਲ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ |

ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕੇਵਲ ਕੁਦਰਤ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਪਿਤਾ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ ਆਤਮ-ਸੰਜਮ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ।”

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਅਰਥ:

ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਹਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤਾਂ “ ਸਿਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੁੰਡਾ ਤੇ ਹਾਥੀ ਫਿਰੇ ਲੰਡਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੀਰਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਪੌੜੀ ਹੈ। ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਜ਼ਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ:-

ਉਂਝ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਹੁਤ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕੁਝ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੀਵਨ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਪੜਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਸੂਲ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਸਿੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਾਲ ਨਿਭਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲਨਾਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਨੇਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਹੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

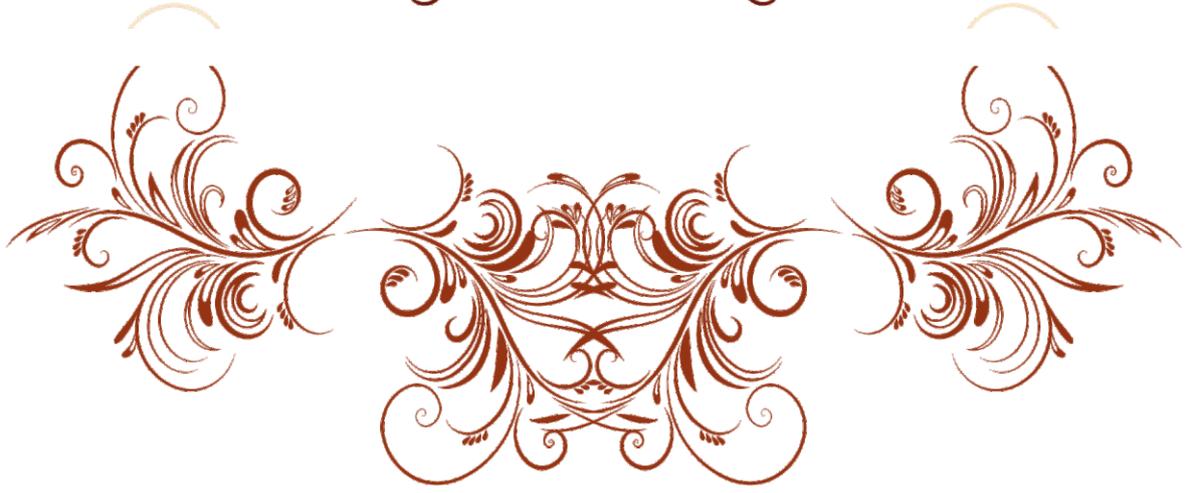
ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ:-

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੀਣਤਾ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ :

ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸਬਕ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ।

ਪ੍ਰਭਦੀਪ ਕੌਰ
(ਦਸਵੀ ਜ਼ਿਰਕੋਨ)

हिंदी विभाग

विश्व शाकाहार दिवस

हर साल 1 अक्टूबर को 'विश्व शाकाहार दिवस', (World Vegetarian Day) मनाया जाता है। इस दिवस को मानने का मुख्य उद्देश्य लोगों की शाकाहारी खाना खाने के लिए जागरूक एवं प्रेरित करना है। शाकाहार को लेकर अक्सर लोगों के मन में गलतफहमियां रहती हैं।

लोगों को लगता है कि शाकाहारी डाइट के मुकाबले मांसाहारी डाइट ज्यादा पोषक तत्वों से भरपूर होती है। लेकिन रिसर्च के मुताबिक, जो लोग मांसाहार का सेवन करते हैं, उनकी तुलना में शाकाहारी भोजन करने वाले लोगों में दिल की बीमारी, मधुमेह, उच्च रक्तचाप जैसी समस्याओं का खतरा 12 फीसदी तक कम रहता है। शाकाहारी भोजन करने वाले लोग सेहतमंद रहते हैं। फिर भी शाकाहार को लेकर लोगों के मन में आज भी कई भ्रांतियां हैं।

'विश्व शाकाहार दिवस' का इतिहास -

'विश्व शाकाहारी दिवस' यानि 'वर्ल्ड वेजिटेरियन डे' (World Vegetarian Day) 1 अक्टूबर, 1977 में पहली बार 'यूके वेगन सोसाइटी' ने मनाया था। साल 1944 में 'वेगन सोसायटी' की स्थापना हुई थी। जिसकी 50 वीं वर्षगांठ पर 'वेगन सोसायटी' के अध्यक्ष ने अक्टूबर की पहली तारीख को यादगार बनाने और लोगों में शाकाहारी आहार को बढ़ावा देने के उद्देश्य से "विश्व शाकाहार दिवस" को हर साल मनाने की घोषणा की।

"विश्व शाकाहार दिवस" मनाने का एक कारण भेदभाव भी था। क्योंकि, उस समय वेगंस को डेयरी उत्पादों का उपभोग करने की अनुमति नहीं थी। जिसके विरोध में उन्होंने अंडे का सेवन बंद कर दिया और फिर 1951 में ये एक शाकाहारी आंदोलन बन गया है, जो जानवरों के शोषण में हिस्सा नहीं लेते थे तब से हर साल 1 अक्टूबर को पूरी दुनिया में शाकाहार को प्रोत्साहित करने के लिए जागरूकता अभियान चलाए जाते हैं।

**देविंद्रा कपूर
हिंदी विभाग**

“बापू” एक अनोखा हमसाया

गुजरात के पोरबंदर में जन्मा,
वह अनोखा हम साया था।
पूरा नाम था मोहनदास कर्मचंद गाँधी,
पर बापू वो कहलाया था।
दक्षिण अफ्रीका से ले वकालत की शिक्षा,
बन वकील वो आया था।
वहाँ भारतीयों के साथ हुए नस्लीय-भेद ने,
उसका मन दहलाया था।
गुजरात के पोरबंदर में जन्मा,
वह अनोखा हमसाया था।
भारत वापस आने पर,
नैशनल कांग्रेस को अपनाया था।
भारत था गुलामी की जंजीरों में जकड़ा,
उसे आज़ाद करवाने का संकल्प उसने उठाया था।
गुजरात के पोरबंदर में जन्मा,
वह अनोखा हमसाया था।
स्वतंत्रता की चली लंबी लड़ाई में,
सत्य, अहिंसा का मार्ग उसने अपनाया था।
स्वतंत्रता सेनानियों के साथ मिलकर,
भारत को आज़ाद करवाया था।
गुजरात के पोरबंदर में जन्मा,
वह अनोखा हमसाया था।

पूजा गुप्ता
(हिंदी विभाग)

Elixir/Oct '23/Page No. 18

दशहरे का त्योहार

सच की हुई हमेशा जीत,
बुराई की हुई सदा हार,
यही है बताता
दशहरे का त्योहार।।

करना तुम सब की भलाई,
मन में ना रखना कोई बुराई,
तो मिट जाएगा सबके मन का अंधकार
यही है कहता
दशहरे का त्योहार।।

रावण के अभिमान के कारण,
राम ने किया उसका संहार,
इसलिए मन में ना रखो कोई अहंकार,
सच है कहता
दशहरे का त्योहार।।

जीत सत्य की हुई हमेशा,
हारी सदा बुराई है,
आज आया दशहरा कहता
करना सबकी भलाई है।।

Sna
(VII-Quartz)

शिक्षक

गुरु शिक्षा की खान है
जग में गुरु महान है
सीख देने वाले भू-तल में
देव तुल्य इंसान है
ज्ञान का अलख जागते हैं
अच्छे संस्कार दे जाते हैं
गुरु का ज्ञान पाकर
हम खुद को धन्य पाते हैं
कुम्हार मिट्टी थाप लगाकर
देता उसे नई पहचान है
गुरु शून्य रूपी नादान को
बनाता उच्च कोटि इंसान है
गुरु की महिमा तो
गाता सारा जहान है
मिलता ऊँचा शिखर
गुरु से राष्ट्र निर्माण है
ज्ञान का दीपक वे जलते हैं
माता-पिता के बाद वे आते हैं

माता देती है हमको जीवन
पिता करते हैं हमारी सुरक्षा
लेकिन जो जीवन को सजाते हैं
वही हमारे शिक्षक कहलाते हैं
शिक्षक बिना न ज्ञान है
शिक्षक बिना न मान है
हमारा जीवन सफल बनाते हैं
ज्ञान का दीपक वे जलाते हैं

जीवन संघर्षों से लड़ना शिक्षक हमें सिखाते हैं
ज्ञान का दीपक ये जलाते हैं
माता-पिता के बाद ये आते हैं
रोज सुबह मिलते हैं इनसे
क्या हमें करना है यह बतलाते हैं
कभी डाँटकर तो कभी प्यार से
इतना कुछ हमको ये समझाते हैं
है भविष्य देश का जिनमें
उन सब का भविष्य ये बनाते हैं
हार हार के फिर लड़ना

ही जीत है सच्ची
ऐसा एहसास ये हमको कराते हैं
देते हैं ज्ञान जीवन का
काम यही है सब इनका
यह शिक्षक कहलाते हैं
यह शिक्षक कहलाते हैं

आहना
(नौवीं टोपाज़)

रमाश

ਪੰਜਾਬ ਈ ਮਾਂ ਬੋਲੀ

ਪੰਜਾਬ ਈ ਬੋਲੀ ਨਾ ਰਹੀ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾਵਾਂ ਗੰਮ
 ਮਾਈਆਂ ਮਾਵਾਂ ਟੋਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਗੁਲੂ
 ਮਾਈਆਂ ਮਗਾਦਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ
 ਏਥਿਉਂ ਪੰਜਾਬੀਓ
 ਪੰਜਾਬ ਨਾ ਤੁਲਾ ਦਿਉਂ...

ਭਾਰਤ ਹੈ
 ਵਾਂਗ ਮੁੰਦਰੀ
 ਵਿੱਚ ਨਗ
 ਪੰਜਾਬ ਦਾ।

